

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 189 (XXXIII) — Nr. 495

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 12 mai 2021

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
LEGI ȘI DECRETE		
131.	— Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 174/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative care reglementează activitatea de sprijin financiar din fonduri externe nerambursabile, în contextul crizei provocate de COVID-19	2
597.	— Decret pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 174/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative care reglementează activitatea de sprijin financiar din fonduri externe nerambursabile, în contextul crizei provocate de COVID-19	2
ACTE ALE CAMEREI DEPUTAȚILOR		
48.	— Hotărâre pentru respingerea contestației domnului deputat Tanasă Dan	3
49.	— Hotărâre privind adoptarea opiniei referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor — Valorificarea la maximum a potențialului inovator al UE — Un plan de acțiune privind proprietatea intelectuală care să sprijine redresarea și reziliența UE — COM (2020) 760	3–4
50.	— Hotărâre privind adoptarea opiniei referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu — Noua agendă privind consumatorii — Consolidarea rezilienței consumatorilor pentru o redresare durabilă — COM (2020) 696.....	4
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		
	Decizia nr. 905 din 16 decembrie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „sau cu privire la care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei”, cuprinsă în art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare.....	5–11
	Decizia nr. 127 din 2 martie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 70 alin. (1), (2) și (4) din Codul de procedură penală	12–16

LEGI ȘI DECRETE

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

**privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 174/2020
pentru modificarea și completarea unor acte normative care reglementează activitatea
de sprijin financiar din fonduri externe nerambursabile, în contextul crizei provocate de COVID-19**

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 174 din 14 octombrie 2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative care reglementează activitatea de sprijin financiar din fonduri externe nerambursabile, în contextul crizei provocate de COVID-19, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 954 din 16 octombrie 2020, cu următoarele modificări:

— **La articolul VIII alineatul (1), literele a) și c) se modifică și vor avea următorul cuprins:**

„a) în cazul reprogramării evenimentului sau festivalului, participantul la eveniment sau festival va putea folosi biletul de acces achiziționat, beneficiind de toate drepturile conferite de

biletul de acces la data reprogramării evenimentului sau festivalului. Termenul de aducere la cunoștința publicului a datei reprogramării evenimentului sau festivalului este de maximum 6 luni de la data încetării perioadei de suspendare a dreptului de organizare a evenimentelor și festivalurilor;

.....
c) în cazul în care voucherul nu este folosit pentru achiziționarea de produse sau servicii până la epuizarea termenului prevăzut la lit. a), organizatorul va rambursa toate sumele pe care le-a primit din partea consumatorului în termen de 90 de zile calculat din ultima zi a termenului de reprogramare.”

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
CRISTINA-MĂDĂLINA PRUNĂ

PREȘEDINTELE SENATULUI
ANCA DANA DRAGU

București, 12 mai 2021.
Nr. 131.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DECRET

**pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței
de urgență a Guvernului nr. 174/2020 pentru modificarea
și completarea unor acte normative care reglementează
activitatea de sprijin financiar din fonduri externe
nerambursabile, în contextul crizei provocate de COVID-19**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Se promulgă Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 174/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative care reglementează activitatea de sprijin financiar din fonduri externe nerambursabile, în contextul crizei provocate de COVID-19, și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 12 mai 2021.
Nr. 597.

ACTE ALE CAMEREI DEPUTAȚILOR**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR****HOTĂRÂRE****pentru respingerea contestației domnului deputat Tanasă Dan**

Având în vedere dezbaterile din ședința secretă a Camerei Deputaților din 11 mai 2021, precum și rezultatul votului exprimat,

în temeiul prevederilor art. 54 din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

Camera Deputaților adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Camera Deputaților respinge contestația domnului deputat Tanasă Dan împotriva Deciziei nr. 6 din 7 aprilie 2021 a Biroului permanent al Camerei Deputaților și menține sancțiunea avertismentului scris aplicată acestuia.

Această hotărâre a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința secretă din 11 mai 2021, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
CRISTINA-MĂDĂLINA PRUNĂ

București, 11 mai 2021.
Nr. 48.

**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR****HOTĂRÂRE****privind adoptarea opiniei referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor — Valorificarea la maximum a potențialului inovator al UE — Un plan de acțiune privind proprietatea intelectuală care să sprijine redresarea și reziliența UE — COM (2020) 760**

În temeiul prevederilor art. 67 și ale art. 148 din Constituția României, republicată, ale Legii nr. 373/2013 privind cooperarea dintre Parlament și Guvern în domeniul afacerilor europene și ale art. 161—186 din Regulamentul Camerei Deputaților, aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 8/1994, republicat, cu modificările și completările ulterioare,

Camera Deputaților adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Luând în considerare Opinia nr. 4c-22/230, adoptată de Comisia pentru afaceri europene în ședința din 27 aprilie 2021, Camera Deputaților:

1. susține planul de acțiune privind proprietatea intelectuală, care sprijină redresarea și reziliența UE în vederea valorificării la maximum a potențialului inovator;

2. subliniază că este necesar un efort comun și coordonat al statelor membre pentru educația tinerei generații cu privire la drepturile intelectuale;

3. recomandă derularea unei campanii la nivel european în scopul conștientizării importanței proprietății intelectuale pentru prosperitatea sectoarelor culturale și creative;

4. își exprimă încrederea că noi analize vor contribui la detalierea impactului socioeconomic al platformelor de internet, ceea ce va contribui atât la evitarea creșterii nejustificate a numărului lor, cât și la identificarea modalității celei mai potrivite de protecție a proprietății intelectuale în cazul acestora;

5. consideră că este necesară o scădere mai accentuată a costului de obținere și de menținere a brevetului unitar față de cea de 10.000 euro preconizată de Planul de acțiune privind proprietatea intelectuală, pentru a se asigura accesul întreprinderilor mici nou-înființate la protecția proprietății intelectuale;

6. susține înființarea unui sistem de indicații geografice în cazul produselor neagricole, cum ar fi artizanatul, cu măsuri specifice de sprijinire a deținătorilor acestora;

7. recomandă promovarea și facilitarea utilizării metadatelor, în special în statele membre cu o experiență redusă în acest sens, precum și în protecția mediului și în cultură;

Această hotărâre a fost adoptată de către Camera Deputaților în ședința din 12 mai 2021, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
LAURENȚIU-DAN LOREANU

București, 12 mai 2021.
Nr. 49.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR

HOTĂRÂRE

**privind adoptarea opiniei referitoare la Comunicarea Comisiei
către Parlamentul European și Consiliu — Noua agendă privind consumatorii —
Consolidarea rezilienței consumatorilor pentru o redresare durabilă — COM (2020) 696**

În temeiul prevederilor art. 67 și ale art. 148 din Constituția României, republicată, ale Legii nr. 373/2013 privind cooperarea dintre Parlament și Guvern în domeniul afacerilor europene și ale art. 161—186 din Regulamentul Camerei Deputaților, aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 8/1994, republicat, cu modificările și completările ulterioare,

Camera Deputaților adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Luând în considerare Opinia nr. 4c-22/205, adoptată de Comisia pentru afaceri europene în ședința din 20 aprilie 2021, Camera Deputaților:

1. susține abordarea propusă de comunicarea referitoare la noua agendă privind consumatorii, care vizează consolidarea rezilienței consumatorilor pentru o redresare durabilă;

2. subliniază că este necesară sprijinirea micilor agenții de turism, în special a celor care organizează acțiuni de turism ecologic, pentru a se asigura diversitatea serviciilor și o participare mai echitabilă, evitându-se dominarea pieței de câteva companii mari;

3. recomandă combaterea practicilor site-urilor de comerț online de a induce în eroare consumatorii pentru a accepta colectarea în scop comercial a datelor lor de trafic, în necunoștință de cauză;

4. recomandă combaterea practicilor site-urilor de comerț online de a prezenta denaturat caracteristicile produselor și de a comanda recenzii fals pozitive;

5. consideră că este necesar un cadru normativ care să impună producătorilor să ofere informații complete și pe înțelesul populației despre durabilitatea bunurilor;

6. consideră că este necesară, cât mai rapid, o strategie de îmbunătățire a sensibilizării și educării consumatorilor, adaptată nevoilor și așteptărilor cetățenilor din toate regiunile Uniunii Europene, care să includă și prevederi specifice zonelor rurale și celor îndepărtate;

Această hotărâre a fost adoptată de către Camera Deputaților în ședința din 12 mai 2021, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
LAURENȚIU-DAN LOREANU

București, 12 mai 2021.
Nr. 50.

8. recomandă prudență în reglementarea activității platformelor online care difuzează conținut video, pentru a nu afecta libertatea de exprimare;

9. recomandă investigarea și protecția comunitară a soiurilor de plante alimentare tradiționale rare, a căror cultivare se menține doar pe alocuri în Europa.

7. recomandă ca, în grupul consultativ privind politica de protecție a consumatorilor, să fie implicați reprezentanți ai organizațiilor persoanelor vârstnice și ai asociațiilor persoanelor cu dizabilități, în special ai grupurilor ce acționează la nivelul comunităților locale;

8. recomandă instituirea unui mecanism de asigurare a reprezentării echilibrate a statelor membre și a regiunilor în grupul consultativ privind politica de protecție a consumatorilor;

9. își exprimă preocuparea cu privire la practicile nelegitime bazate pe colectarea de date prin intermediul cardurilor de fidelitate emise de comercianți;

10. recomandă sprijinirea de către Comisia Europeană a înființării și funcționării organizațiilor consumatorilor și a celor care acționează la nivelul comunităților locale, pentru a se adapta la practicile comerciale generate de transformarea digitală și de progresul tehnic;

11. recomandă adaptarea mecanismului de soluționare online a litigiilor privind cumpărăturile online, pentru a fi accesibil persoanelor vârstnice și celor cu dizabilități;

12. recomandă sprijinirea cooperării între statele membre în vederea pregătirii expertizei necesare asigurării protecției consumatorilor în epoca noilor tehnologii;

13. consideră necesară verificarea periodică la nivelul Uniunii Europene a respectării obligației comercianților care lucrează online de a afișa o legătură către platforma europeană de soluționare online a litigiilor, pusă la dispoziție de Comisia Europeană, pentru a crește siguranța și corectitudinea cumpărăturilor.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 905**

din 16 decembrie 2020

referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „sau cu privire la care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei”, cuprinsă în art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ionița Cochintu	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, excepție ridicată de Claudiu Eduard Dragomir în Dosarul nr. 1.054/45/2017 al Curții de Apel Iași — Secția contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 668D/2018.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 25 iunie 2020, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu, și au fost consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 57 și ale art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, după caz, a dispus, succesiv, amânarea pronunțării pentru data de 16 septembrie 2020, 6 octombrie 2020, 4 noiembrie 2020, respectiv 16 decembrie 2020, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 25 aprilie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 1.054/45/2017, **Curtea de Apel Iași — Secția contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Claudiu Eduard Dragomir într-o cauză având ca obiect soluționarea unei contestații formulate împotriva unui act administrativ emis în temeiul prevederilor art. 87 alin. (3) din Legea nr. 80/1995, prin care a fost trecut în rezervă ca urmare a unei sentințe penale pronunțate de Tribunalul Militar Iași, prin care s-a dispus condamnarea la o pedeapsă privativă de libertate și amânarea aplicării acesteia în temeiul art. 83 din Codul penal.

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că sintagma „sau cu privire la care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei” cuprinsă în art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995, astfel cum a fost legiferată prin reglementările privind armonizarea legislației cu noile dispoziții în materie penală, este neconstituțională, fiind contrară art. 41 alin. (1) din Constituție, deoarece: dispozițiile art. 90 din Codul penal prevăd expres că persoana față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei nu este supusă niciunei decăderi, interdicții sau incapacități ce ar putea decurge din infracțiunea săvârșită, mai ales în situația în care instanța de judecată nu a

impus în sarcina condamnatului obligația de a nu ocupa o funcție publică; după rămânerea definitivă a unei sentințe penale, statutul juridic al cadrelor militare față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei este similar cu cel avut în momentul înrolării acestuia în armata română și cu cel avut pe toată perioada în care a fost activ, astfel încât, din punctul de vedere al drepturilor acestuia, nimic nu a fost schimbat sau modificat; în urma amânării aplicării pedepsei, capacitatea juridică a celui condamnat nu este știrbită sau diminuată, neexistând nicio consecință juridică a condamnării; din simplul fapt al existenței condamnării nu decurge nicio consecință extrapenală care să-l facă pe acesta incapabil de a fi încadrat în forțele armate române.

5. Prin urmare, această sintagmă conduce la ineficacitatea instituției amânării aplicării pedepsei, astfel cum este reglementată de Codul penal, pentru că nu există nicio diferență între efectele produse de suspendarea executării pedepsei și amânarea aplicării pedepsei, creându-se o discriminare indirectă, întrucât nu se face vreo diferențiere între categoriile de persoane care sunt supuse unui tratament diferit în urma sancțiunilor penale aplicate, ceea ce este contrar art. 16 alin. (1) din Constituție. De asemenea, dispozițiile criticate încalcă principiul egalității în fața legii fără privilegii și discriminări și prin raportare la prevederi asemănătoare, care se referă la alte categorii profesionale, similare cadrelor militare, cum ar fi, de exemplu, polițiștii, al căror statut prevede expres că, în cazul în care se dispune amânarea aplicării pedepsei, cel condamnat va fi repus în drepturile anterioare și își va putea exercita profesia neîngrădit; astfel, instituția juridică a amânării aplicării pedepsei este denaturată, ajungându-se la crearea unei discriminări directe între militari și polițiști, sens în care se face trimitere, spre exemplu, la art. 53 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative, care cuprinde dispoziții procesual penale care modifică art. 65 alin. (6) din Legea nr. 360/2002 privind statutul polițistului. În contextul criticilor de neconstituționalitate se face referire la armonizarea legislației cu privire la instituția amânării aplicării pedepsei și este menționată jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la interzicerea discriminării.

6. **Curtea de Apel Iași — Secția contencios administrativ și fiscal** opinează în sensul că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

7. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

9. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze prezenta excepție.

10. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, astfel cum rezultă din încheierea de sesizare, îl reprezintă dispozițiile art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 155 din 20 iulie 1995, astfel cum au fost modificate și completate prin art. 33 pct. 2 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesuale penale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 515 din 14 august 2013. În acest context, Curtea observă că din motivarea excepției de neconstituționalitate reiese că autorul acesteia are în vedere, în mod expres, numai neconstituționalitatea sintagmei „sau cu privire la care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei” din cuprinsul art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995, iar nu articolul în ansamblul său. Or, Curtea Constituțională a statuat în jurisprudența sa, cu valoare de principiu, că, în exercitarea controlului de constituționalitate, instanța de contencios constituțional trebuie să țină cont de voința reală a părții care a ridicat excepția de neconstituționalitate. Astfel, determinarea obiectului excepției de neconstituționalitate este o operațiune care, pe lângă existența unor condiționări formale inerente ce incumbă în sarcina autorului acesteia, poate necesita și o apreciere obiectivă a Curții Constituționale, având în vedere finalitatea urmărită de autor prin ridicarea excepției. O atare concepție se impune tocmai datorită caracterului concret al controlului de constituționalitate exercitat pe cale de excepție (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 874 din 18 decembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 2 din 3 ianuarie 2019, paragraful 45, Decizia nr. 297 din 27 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 309 din 9 mai 2012, sau Decizia nr. 775 din 7 noiembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1006 din 18 decembrie 2006). Totodată, Curtea observă că, ulterior sesizării sale, dispozițiile art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995 au fost modificate prin art. 1 pct. 61 din Legea nr. 101/2019 pentru modificarea și completarea Legii nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 371 din 13 mai 2019, fiind păstrată soluția legislativă criticată.

11. Prin urmare, Curtea reține ca obiect al excepției de constituționalitate sintagma „sau cu privire la care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei”, cuprinsă în dispozițiile art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare, care au, în prezent, următorul cuprins: „Cadrele militare în activitate din Ministerul Apărării Naționale condamnate pentru infracțiuni săvârșite cu intenție la pedeapsa amenzii penale sau cu închisoare, cu suspendarea executării ori grațiate înainte de începerea executării pedepsei sau cu privire la care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei pot fi trecute în rezervă sau direct în retragere ori pot fi menținute în activitate, pe baza propunerilor înaintate ierarhic, pe ordin al comandanților/șefilor care au competențe în acest sens, stabilite prin ordin al ministrului apărării naționale, dispozițiile art. 43 aplicându-se în mod corespunzător.”

12. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții legale sunt invocate prevederile constituționale ale art. 16 alin. (1)

privind principiul egalității și ale art. 41 alin. (1) privind dreptul la muncă. De asemenea, prin motivarea excepției de neconstituționalitate sunt vizate aspecte ce sunt circumscrise art. 1 alin. (5) din Constituție, în componenta privind principiul legalității prin prisma respectării normelor referitoare la calitatea legii.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că autorul acesteia este nemulțumit, în principal, de faptul că, în ceea ce privește consecințele și efectele utilizării instituției amânării aplicării pedepsei în cazul cadrelor militare, prin normele legale cuprinse în art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995, astfel cum acestea au fost modificate și completate prin art. 33 pct. 2 din Legea nr. 255/2013, se legiferează diferit față de cadrul legal general prevăzut de Codul penal și de normele speciale ce reglementează statutul altor categorii profesionale, ceea ce, în opinia acestuia, constituie o afectare a principiului legalității și o discriminare ce are implicații și în ceea ce privește dreptul la muncă.

14. Curtea observă că Legea nr. 80/1995 este un act normativ ce reglementează statutul cadrelor militare, iar, în sensul acestei legi, prin cadre militare se înțelege cetățenii români cărora li s-a acordat grad de ofițer, maistru militar sau subofițer, în raport cu pregătirea lor militară și de specialitate, în condițiile prevăzute de lege, și care, în exercitarea atribuțiilor ce le revin potrivit legii și prevederilor regulamentelor militare, sunt investiți cu exercițiul autorității publice, bucurându-se de protecție potrivit legii penale (art. 1 și art. 6 alin. 1 din Legea nr. 80/1995). Astfel, cadrele militare sunt în serviciul națiunii și, în virtutea art. 4 alin. 1 din această lege, se pot afla în una dintre următoarele situații: „a) **în activitate**, când ocupă o funcție militară. Calitatea de cadru militar în activitate se menține și pe timpul cât acestea sunt eliberate din funcții pentru a urma diferite forme de pregătire în interesul serviciului, sunt suspendate din funcții, precum și atunci când sunt puse la dispoziție: în vederea încadrării sau trecerii în rezervă ori în retragere; pentru cazurile de boală stabilite prin hotărâre a Guvernului; pe timpul cât sunt în captivitate. Pot fi ofițeri, maiștri militari sau subofițeri în activitate persoanele care au cetățenie română și domiciliul în țară; b) **în rezervă**, când nu ocupă o funcție militară, dar întrunesc condițiile prevăzute de lege pentru a fi chemate să îndeplinească serviciul militar ca rezerviști concentrați sau mobilizați, iar la nevoie, în calitate de cadre militare în activitate; c) **în retragere**, când, potrivit legii, nu mai pot fi chemate pentru îndeplinirea serviciului militar”.

15. Totodată, Curtea reține că, potrivit art. 30 alin. 1 din Legea nr. 80/1995, „ofițerii, maiștrii militari și subofițerii în activitate au obligația de a nu efectua activități care contravin demnității, prestigiului și normelor de comportare ce decurg din calitatea lor de cadre militare”. În aplicarea acestor dispoziții legale, prin art. 87 din Legea nr. 80/1995 sunt instituite anumite sancțiuni, care au drept scop, printre altele, protejarea prestigiului instituției din care fac parte cadrele militare (aspect ce se regăsește și în normele ce reglementează statutul altor categorii socioprofesionale și chiar în Codul administrativ). Astfel: (i) cadrele militare în activitate condamnate prin hotărâre judecătorească la pedeapsa închisorii cu executarea acesteia, precum și cele condamnate pentru infracțiuni săvârșite cu intenție la pedeapsa închisorii cu suspendarea executării ori cu amendă se trec în rezervă sau direct în retragere; (ii) cadrele militare în activitate condamnate prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă la pedeapsa închisorii cu executarea acesteia se trec în rezervă sau direct în retragere din oficiu; (iii) cadrele militare în activitate din Ministerul Apărării Naționale condamnate pentru infracțiuni săvârșite cu intenție la pedeapsa amenzii penale sau cu închisoare, cu suspendarea executării ori grațiate înainte de începerea executării pedepsei sau cu **privire la care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei** pot fi

trecute în **rezervă** sau **direct în retragere** ori **pot fi menținute** în activitate, **pe baza propunerilor înaintate** ierarhic, prin ordin al comandanților/șefilor care au competențe în acest sens, stabilite prin ordin al ministrului apărării naționale.

16. Din analiza dispozițiilor art. 87 din Legea nr. 80/1995, Curtea observă că acestea reglementează, în ansamblul lor, ipoteze obligatorii sau potestative în care cadrele militare care au săvârșit infracțiuni sunt trecute în rezervă sau retragere, iar autorul excepției de neconstituționalitate se află în ipoteza art. 87 alin. 3, adică potestativă, păstrarea sa în unitate și menținerea în activitate, respectiv trecerea în rezervă sau direct în retragere, lăsându-se la latitudinea comandanților/șefilor care au competențe în acest sens, stabilite prin ordin al ministrului apărării naționale. Prin urmare, pronunțarea unei hotărâri de amânare a aplicării pedepsei în cazul cadrelor militare în activitate din Ministerul Apărării Naționale dă naștere unui drept al autorității publice de a alege între a trece în rezervă sau direct în retragere ori a menține în activitate respectivele cadre militare, fără să fie realizată în cuprinsul acestor norme vreo circumstanțiere, după caz, respectiv în funcție de ipoteza normativă în care se află destinatarul normei.

17. Curtea observă că, în materie penală, rezolvarea acțiunii penale se face prin pronunțarea unei hotărâri de către instanța de judecată, prin care aceasta hotărăște asupra învinuirii aduse inculpatului, pronunțând, după caz, condamnarea, renunțarea la aplicarea pedepsei, amânarea aplicării pedepsei, achitarea sau încetarea procesului penal [art. 396 alin. (1) din Codul de procedură penală].

18. Referitor la cadrul general ce reglementează cu privire la instituția amânării aplicării pedepsei, Curtea constată că în Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, — Partea generală, titlul III — *Pedepsele*, capitolul V: *Individualizarea pedepsei*, este cuprinsă secțiunea a 4-a: *Amânarea aplicării pedepsei* (art. 83: *Condițiile amânării aplicării pedepsei*; art. 84: *Termenul de supraveghere*; art. 85: *Măsurile de supraveghere și obligațiile*; art. 86: *Supravegherea*; art. 87: *Modificarea sau încetarea obligațiilor*; art. 88: *Revocarea amânării aplicării pedepsei*; art. 89: *Anularea amânării aplicării pedepsei*; art. 90: *Efectele amânării aplicării pedepsei*).

19. Amânarea aplicării pedepsei este o instituție juridico-penală nouă, o modalitate de individualizare a pedepsei care nu se regăsea în Codul penal din 1969 și care poate fi aplicată de instanța de judecată dacă sunt întrunite condițiile legale, atunci când scopul pedepsei poate fi atins fără executarea acesteia, instanța stabilind un termen de supraveghere a conduitei condamnatului (în acest sens a se vedea Decizia nr. 721 din 6 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 59 din 20 ianuarie 2017, paragraful 21).

20. Astfel, potrivit art. 83 alin. (1) din Codul penal, instanța poate dispune amânarea aplicării pedepsei, stabilind un termen de supraveghere, dacă sunt întrunite următoarele condiții: a) pedeapsa stabilită, inclusiv în cazul concursului de infracțiuni, este amenda sau închisoarea de cel mult 2 ani; b) infractorul nu a mai fost condamnat anterior la pedeapsa închisoriei, cu excepția cazurilor prevăzute în art. 42 lit. a) și lit. b) sau pentru care a intervenit reabilitarea ori s-a împlinit termenul de reabilitare (art. 42 *Condamnări care nu atrag starea de recidivă* — „*La stabilirea stării de recidivă nu se ține seama de hotărârile de condamnare privitoare la: a) faptele care nu mai sunt prevăzute de legea penală; b) infracțiunile amnistiate*”); c) infractorul și-a manifestat acordul de a presta o muncă neremunerată în folosul comunității; d) în raport cu persoana infractorului, cu conduita avută anterior săvârșirii infracțiunii, cu eforturile depuse de acesta pentru înlăturarea sau diminuarea consecințelor infracțiunii, precum și cu posibilitățile sale de îndreptare, instanța

apreciază că aplicarea imediată a unei pedepse nu este necesară, dar se impune supravegherea conduitei sale pentru o perioadă determinată. Potrivit art. 83 alin. (2) din Codul penal, nu se poate dispune amânarea aplicării pedepsei dacă pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este de 7 ani sau mai mare sau dacă infractorul s-a sustras de la urmărire penală ori judecată sau a încercat zădărnicea aflării adevărului ori a identificării și tragerii la răspundere penală a autorului sau a participanților.

21. Așadar, art. 83 din Codul penal reglementează condițiile amânării aplicării pedepsei, acestea privind gravitatea infracțiunii săvârșite, quantumul pedepsei stabilite de instanță, conduita anterioară a destinatarului normei și acordul acestuia de a presta o muncă neremunerată în folosul comunității. Condițiile care privesc persoana destinatarului normei sunt menite să contribuie la formarea aprecierii instanței că aplicarea imediată a unei pedepse nu este necesară (Decizia nr. 721 din 6 decembrie 2016, precitată, paragraful 21). Această soluție este un substituent pentru soluția de condamnare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei prevăzută de reglementarea anterioară Codului penal în vigoare și se pronunță dacă instanța constată, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost săvârșită de inculpat, în condițiile art. 83—90 din Codul penal [art. 396 alin. (4) din Codul de procedură penală]. În cazul acestei soluții, pedeapsa va fi stabilită, dar nu va fi aplicată. În această situație, instanța trebuie ca, pe baza unor criterii de apreciere care țin de persoana destinatarului normei, să își formeze convingerea că nu este necesară aplicarea unei pedepse, ci doar supravegherea acestuia timp de 2 ani. De altfel, în contextul stabilirii condițiilor prevăzute de lege pentru amânarea aplicării pedepsei o importanță distinctă o are conduita destinatarului normei pe parcursul procesului penal, având în vedere condițiile prevăzute de art. 83 alin. (2) din Codul penal în care instanța nu poate dispune amânarea aplicării pedepsei.

22. În continuare, Codul penal prevede că pe durata termenului de supraveghere de 2 ani persoana față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei este obligată să respecte măsurile de supraveghere prevăzute de lege [art. 85 alin. (1) din Codul penal], precum și una sau mai multe dintre obligațiile impuse de către instanță [art. 85 alin. (2) din Codul penal]. De asemenea, potrivit art. 87 alin. (1), dacă pe parcursul termenului de supraveghere au intervenit motive care justifică fie impunerea unor noi obligații, fie sporirea sau diminuarea condițiilor de executare a celor existente, instanța poate dispune modificarea obligațiilor în mod corespunzător, pentru a asigura persoanei supravegheate șanse sporite de integrare. În virtutea art. 87 alin. (2) din Codul penal, dacă instanța apreciază că menținerea unora dintre obligațiile pe care le-a impus nu mai este necesară, poate dispune încetarea executării respectivelor obligații. În acest context, este de precizat faptul că în noul Cod penal serviciului de probațiune îi revine sarcina de a supraveghea toate persoanele față de care s-a dispus o măsură ce presupune lăsarea acestora în comunitate — în cazul amânării aplicării pedepsei, a renunțării la aplicarea pedepsei, la suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, a liberării condiționate, a măsurilor educative neprivative de libertate.

23. Prin urmare, amânarea aplicării pedepsei este o posibilitate lăsată judecătorului de a-i sancționa pe acei destinatari ai normei față de care s-au stabilit pedepse mai mici și pentru care nu este necesară executarea efectivă a pedepsei, în condițiile prevăzute de lege, iar îndeplinirea condițiilor

prevăzute de lege pentru a se putea dispune măsura amânării aplicării pedepsei creează pentru destinatarul normei o vocație la beneficiul acestei măsuri de individualizare a pedepsei, iar nu un drept.

24. Cu privire la efectele amânării aplicării pedepsei, Curtea observă că acestea sunt reglementate de prevederile art. 90 din Codul penal, care dispun după cum urmează: „(1) *Persoanei față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei nu i se mai aplică pedeapsa și nu este supusă niciunei decăderi, interdicții sau incapacități ce ar putea decurge din infracțiunea săvârșită, dacă nu a săvârșit din nou o infracțiune până la expirarea termenului de supraveghere, nu s-a dispus revocarea amânării și nu s-a descoperit o cauză de anulare.* (2) *Amânarea aplicării pedepsei nu produce efecte asupra executării măsurilor de siguranță și a obligațiilor civile prevăzute în hotărâre.*”

25. Având în vedere textul de lege anterferit, rezultă că, din punct de vedere temporal, după rămânerea definitivă a hotărârii privind amânarea aplicării pedepsei, există două intervale de timp: (i) termenul de supraveghere, pe durata căruia, în condițiile stabilite de instanță [art. 84 alin. (2) și art. 85 din Codul penal], persoana față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei trebuie să respecte măsurile de supraveghere și să execute obligațiile ce îi revin, precum și (ii) perioada de după împlinirea termenului de supraveghere.

26. În ceea ce privește măsurile de supraveghere, acestea au menirea de a stabili un contact direct, pe durata termenului de supraveghere, între persoana față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei și serviciul de probațiune, care să permită verificarea comportamentului acestuia, respectarea obligațiilor și a interdicțiilor impuse de instanță. Instanța are obligația să dispună ca persoana față de care s-a luat măsura amânării aplicării pedepsei să respecte întregul set de măsuri de supraveghere, fără a reduce sau a adăuga alte măsuri. Spre deosebire de obligații, măsurile de supraveghere nu pot face obiectul aprecierii instanței. În afara acestor măsuri de supraveghere pe care instanța le impune persoanei față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei, legea prevede un ansamblu de obligații care, integral sau în parte, pot fi impuse celui în cauză. În aprecierea obligațiilor pe care trebuie să le îndeplinească persoana față de care s-a luat măsura amânării aplicării pedepsei, instanța are libertatea de a decide dacă trebuie să impună o obligație, mai multe, toate obligațiile prevăzute de lege sau niciuna. Obligațiile prevăzute de art. 85 alin. (2) din Codul penal au, în ansamblu, rolul de a preveni săvârșirea de noi infracțiuni.

27. Prin urmare, efectele amânării aplicării pedepsei reprezintă suma înlesnirilor puse la dispoziția persoanei în cauză care, în cadrul termenului de supraveghere, execută măsurile obligatorii și obligațiile individualizate prin hotărârea instanței de judecată, așa încât, după perioada de supraveghere, pedeapsa să nu se mai aplice. Astfel, față de efectele renunțării la aplicarea pedepsei, care sunt definitive, efectele amânării aplicării pedepsei sunt provizorii, până la expirarea termenului de supraveghere, și definitive, după acest termen, și îl plasează pe destinatarul normei în postura unui cetățean liber, dar care are de îndeplinit măsurile și obligațiile stabilite de instanța de judecată și îi impun acestuia o conduită bună pentru resocializare. Persoana în cauză se poate manifesta liber în limitele stabilite concret prin aplicarea acestei măsuri favorabile de individualizare a pedepsei. De altfel, și în practica judiciară s-a reținut că instituția amânării aplicării pedepsei este incompatibilă cu pronunțarea unei soluții de condamnare și, în consecință, în cazul în care reține incidența

dispozițiilor art. 83 din Codul penal, instanța nu pronunță o soluție de condamnare, ci stabilește pedeapsa și dispune amânarea aplicării acesteia (Decizia nr. 17/A/2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală).

28. În ceea ce privește consecințele extrapenale derivate din infracțiunea săvârșită în cazul amânării aplicării pedepsei, având în vedere dispozițiile art. 90 din Codul penal, ce constituie cadrul general, de principiu, cu privire la efectele amânării aplicării pedepsei, care sunt provizorii, până la expirarea termenului de supraveghere, și definitive, după acest termen, Curtea reține că legiuitorul, în virtutea principiului legalității prevăzut de art. 1 alin. (5) din Constituție, nu mai poate reglementa distinct decăderi, interdicții sau incapacități prin alte norme, chiar dacă, într-o astfel de situație, prezumția de nevinovăție încetează să mai subziste față de persoana vizată a cărei vinovăție a fost dovedită fără dubiu, fiind stabilită prin hotărârea judecătorească definitivă [așa cum s-a mai arătat, în temeiul art. 396 alin. (4) din Codul de procedură penală, hotărârea privind amânarea aplicării pedepsei se pronunță dacă instanța constată, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost săvârșită de inculpat].

29. Astfel cum a reținut Curtea Constituțională, ori de câte ori apreciază oportun, în funcție de materia normată, legiuitorul poate conferi condamnării penale efecte juridice care excedează sancțiunii penale, reglementând decăderi, interdicții sau incapacități care rezultă din condamnare. Aceste consecințe extrapenale care derivă din condamnare operează în condițiile și termenele stabilite de lege (a se vedea Decizia nr. 304 din 4 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 520 din 5 iulie 2017, paragraful 32). De asemenea constatarea ilicitului penal printr-o hotărâre judecătorească definitivă înlătură prezumția de nevinovăție a persoanei acuzate și o plasează prin ea însăși în afara cadrului legal de exercitare a funcției. De aceea, condamnarea în sine este cea care determină pierderea integrității/probității, element fundamental al exercitării autorității publice fără de care persoana care ocupă respectiva funcție publică nu mai are legitimitatea de a-și continua activitatea. Numai condamnarea este cea care determină schimbarea situației juridice a persoanei care exercită autoritatea publică și o descalifică pe aceasta din punct de vedere legal și moral pentru ocuparea funcției în care a fost investită (a se vedea Decizia nr. 582 din 20 iulie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 731 din 21 septembrie 2016, paragraful 52).

30. Însă, în cazul amânării aplicării pedepsei, fapta săvârșită constituie infracțiune și tragerea la răspundere penală este posibilă, motiv pentru care acțiunea penală se exercită și se epuizează în condiții normale, dar judecătorul manifestă încredere în posibilitățile de îndreptare ale inculpatului fără a fi necesară sancțiunea penală și, ca atare, nu îl condamnă și nu îi aplică o pedeapsă. De asemenea, astfel cum s-a arătat mai sus, îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege pentru a se putea dispune măsura amânării aplicării pedepsei creează pentru destinatarul normei vocație la beneficiul acestei măsuri, iar nu un drept. Ca atare, consecințele juridice ale amânării aplicării pedepsei, pronunțată de instanța de judecată în condițiile legii, sunt guvernate de Codul penal, lege care reglementează condițiile în care persoanei față de care s-a dispus această soluție nu i se mai aplică pedeapsa și aceasta nu este supusă niciunei decăderi, interdicții sau incapacități ce ar putea decurge din infracțiunea săvârșită.

31. În continuare, Curtea reține că noul cadru legislativ în materie penală a urmărit protecția unitară a drepturilor omului și

a libertăților fundamentale garantate de Constituție și de instrumentele juridice internaționale care au stat la baza adoptării Codului penal și a Codului de procedură penală, context în care au fost necesare atât o armonizare conceptuală a celor două acte normative antereferte, cât și o corelare legislativă a terminologiei, a soluțiilor legislative cuprinse în aceste coduri cu legile speciale, implicit și o corelare a efectelor pe care le produc normele legale circumscrise domeniului, tocmai pentru a fi respectate principiile Legii fundamentale.

32. Pentru a da eficiență principiului legalității prevăzut la art. 1 alin. (5) din Constituție, potrivit căruia „În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”, coroborat cu art. 6 alin. (1) teza a doua din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, în virtutea căruia soluțiile pe care le cuprinde un act normativ trebuie să fie temeinic fundamentate, legiuitorul a adoptat Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale. Astfel, luându-se în considerare cerințele corelării cu ansamblul reglementărilor interne și ale armonizării legislației naționale cu legislația europeană și cu tratatele internaționale la care România este parte, precum și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, normele cu caracter general referitoare la amânarea aplicării pedepsei din Codul penal și efectele pe care le produce această instituție juridico-penală asupra unor categorii de personal ce exercită anumite funcții publice sunt reflectate în legislația specială. Potrivit art. 1 din Legea nr. 255/2013, această lege are ca obiect punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, prin reglementarea situațiilor tranzitorii rezultând din intrarea sa în vigoare, precum și prin punerea de acord a legislației cu dispozițiile acesteia. Astfel, acest act normativ cuprinde titlul II: *Dispoziții privind modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale.*

33. Curtea constată că prin actul normativ precitat s-au operat anumite modificări și completări, prilej cu care însă s-au stabilit modalități diferite de reflectare a instituției amânării aplicării pedepsei, respectiv a efectelor acesteia, în actele normative care au fost modificate și completate prin Legea nr. 255/2013. Curtea observă că, în funcție de categoria socio-profesională vizată, legiuitorul a transpus diferit efectele amânării aplicării pedepsei. Astfel, cu titlu de exemplu, Curtea învederează că, pe de o parte, potrivit art. 33 din Legea nr. 255/2013, prin care se aduc modificări și completări Legii nr. 80/1995, cadrele militare în activitate din Ministerul Apărării Naționale cu privire la care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei pot fi trecute în rezervă sau direct în retragere ori pot fi menținute în activitate, pe baza propunerilor înaintate ierarhic comandanților/șefilor care au stabilite competențe în acest sens, prin ordin al ministrului apărării naționale, iar, pe de altă parte, spre exemplu, prin art. 53 și art. 70 din Legea nr. 255/2013, se aduc modificări și completări Legii nr. 360/2002 privind Statutul poliștilor și Legii nr. 293/2004 privind statutul funcționarilor publici cu statut special din Administrația Națională a Penitenciarelor, prevăzându-se că, în cazul în care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei, poliștilul sau, după caz, funcționarul public cu statut special din sistemul administrației penitenciare va fi repus în toate drepturile anterioare, inclusiv compensarea celor de care a fost privat pe perioada punerii la dispoziție, respectiv a suspendării din funcție, potrivit competențelor stabilite prin ordin al ministrului afacerilor interne, respectiv al ministrului justiției.

34. În acest context, Curtea observă că soluția legislativă criticată în prezenta cauză, așa cum s-a arătat în prealabil, se referă la „*cadrele militare în activitate din Ministerul Apărării Naționale (...) cu privire la care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei*”, care „*pot fi trecute în rezervă sau direct în retragere ori pot fi menținute în activitate (...)*”. Însă, astfel cum s-a statuat prin dinamica legislativă a Legii nr. 80/1995, în ceea ce privește soluția de amânare a aplicării pedepsei ce poate fi stabilită de către instanța de judecată, art. 89 alin. (7¹) din același act normativ prevede că acele cadre „*militare din Ministerul Apărării Naționale și Ministerul Afacerilor Interne suspendate din funcție sau care s-au aflat la dispoziție, în condițiile legii, față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei, sunt repuse în drepturile avute la data suspendării din funcție sau la data punerii la dispoziție (...)*”. Or, potrivit art. 4 alin. 1 lit. a) din Legea nr. 80/1995, cadrele militare sunt „*în activitate, când ocupă o funcție militară. Calitatea de cadru militar în activitate se menține și pe timpul cât acestea sunt eliberate din funcții pentru a urma diferite forme de pregătire în interesul serviciului, sunt suspendate din funcții, precum și atunci când sunt puse la dispoziție: în vederea încadrării sau trecerii în rezervă ori în retragere; pentru cazurile de boală stabilite prin hotărâre a Guvernului; pe timpul cât sunt în captivitate*”. Prin urmare, instituția amânării aplicării pedepsei nu este reglementată în mod unitar nici în cuprinsul Legii nr. 80/1995.

35. Referitor la aspectele privind calitatea legii, respectiv criteriile de claritate, precizie și previzibilitate pe care un text de lege trebuie să le îndeplinească, Curtea Constituțională a constatat, în jurisprudența sa, că autoritatea legiuitoare are obligația de a edicta norme care să respecte aceste exigențe. În acest sens, potrivit art. 8 alin. (4) teza întâi din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce, iar, potrivit art. 36 alin. (1) din aceeași lege, actele normative trebuie redactate într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis, sobru, clar și precis, care să excludă orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale și de ortografie. De asemenea, potrivit art. 16 din Legea nr. 24/2000, în procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative, iar, în cazul existenței unor paralelisme, acestea vor fi înlăturate fie prin abrogare, fie prin concentrarea materiei în reglementări unice și pentru sublinierea unor conexiuni legislative se utilizează norma de trimitere. Deși normele de tehnică legislativă nu au valoare constituțională, Curtea a constatat că, prin reglementarea acestora, legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concurează la asigurarea unei legislații care respectă principiul legalității (a se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 26 din 18 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 15 februarie 2012).

36. Curtea reține că, în lipsa unui cadru legislativ clar și coerent cu privire la instituția aplicării amânării pedepsei, care să fie adoptat cu respectarea principiului unicității reglementării în materie și care să se integreze în mod organic în sistemul legislației, normele legale care nu respectă aceste cerințe încalcă prevederile art. 1 alin. (5) și ale art. 16 din Constituție.

37. În ceea ce privește principiul egalității în drepturi, Curtea Constituțională a reținut într-o jurisprudență constantă, începând

cu Decizia Plenumului nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994, că acesta presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. Ca urmare, situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a se justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire de tratament trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rațional (a se vedea, în acest sens, spre exemplu, Decizia nr. 86 din 27 februarie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 207 din 31 martie 2003, Decizia nr. 476 din 8 iunie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 599 din 11 iulie 2006, Decizia nr. 573 din 3 mai 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 363 din 25 mai 2011, Decizia nr. 366 din 25 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 644 din 2 septembrie 2014, paragraful 55, Decizia nr. 755 din 16 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 101 din 9 februarie 2015, paragraful 23). Principiul egalității în drepturi nu înseamnă uniformitate, încălcarea principiului egalității și nediscriminării existând atunci când se aplică un tratament diferențiat unor cazuri egale, fără o motivare obiectivă și rezonabilă, sau dacă există o disproporție între scopul urmărit prin tratamentul inegal și mijloacele folosite (a se vedea în acest sens Decizia nr. 156 din 15 mai 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 339 din 26 iunie 2001, Decizia nr. 20 din 24 ianuarie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 243 din 10 aprilie 2002, sau Decizia nr. 310 din 7 mai 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 663 din 9 august 2019).

38. De asemenea, nesocotirea principiului egalității are drept consecință neconstituționalitatea discriminării care a determinat, din punct de vedere normativ, încălcarea principiului. Curtea a mai stabilit că discriminarea se bazează pe noțiunea de „excludere de la un drept” (Decizia Curții Constituționale nr. 62 din 21 octombrie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 49 din 25 februarie 1994), iar remediul constituțional specific, în cazul constatării neconstituționalității discriminării, îl reprezintă acordarea sau accesul la beneficiul dreptului (a se vedea în acest sens Decizia nr. 685 din 28 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 470 din 11 iulie 2012, Decizia nr. 164 din 12 martie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 296 din 23 mai 2013, sau Decizia nr. 681 din 13 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 889 din 8 decembrie 2014).

39. În același sens este și jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat, în aplicarea prevederilor art. 14 din Convenția privind apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind interzicerea discriminării, că reprezintă o încălcare a acestor prevederi orice diferență de tratament săvârșită de stat între indivizi aflați în situații analoge, fără o justificare obiectivă și rezonabilă (Hotărârea din 13 iunie 1979, pronunțată în Cauza *Marckx împotriva Belgiei*, paragraful 33, Hotărârea din 13 noiembrie 2007, pronunțată în Cauza *D.H. și alții împotriva Republicii Cehe*, paragraful 175, Hotărârea din 29 aprilie 2008, pronunțată în Cauza *Burden împotriva Regatului Unit*, paragraful 60, Hotărârea din 16 martie 2010, pronunțată în Cauza *Carson și alții împotriva Regatului Unit*, paragraful 61). De asemenea a stabilit că numai diferențele de tratament bazate pe o caracteristică identificabilă sau „statut” prin care se disting persoane sau grupuri de persoane pot constitui discriminare în sensul articolului 14 din Convenție (a se vedea Hotărârea din

7 decembrie 1976, pronunțată în Cauza *Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei*, paragraful 56).

40. Aplicând aceste statuări în prezenta cauză, Curtea constată că, deși în concepția noului Cod penal, persoanei față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei, instituție nouă în cadrul juridic penal, nu i se mai aplică pedeapsa și nu este supusă niciunei decăderi, interdicții sau incapacități ce ar putea decurge din infracțiunea săvârșită, această instituție ce este prevăzută de norme de drept substanțial *penal* este transpusă în mod diferit în normele de drept procedural și în cele care reglementează statutele unor categorii socioprofesionale asupra cărora are incidență această instituție, fiind prevăzută producerea unor consecințe și efecte distincte și diferite în urma aplicării acestora. Astfel, dacă în unele cazuri s-a dispus de către instanța de judecată amânarea aplicării pedepsei, persoana în cauză va fi repusă în toate drepturile anterioare, inclusiv compensarea celor de care a fost privat pe perioada punerii la dispoziție, respectiv a suspendării din funcție, potrivit competențelor stabilite prin ordin al ministrului structurii respective (ministrului afacerilor interne), în timp ce în alte cazuri, cum este și situația din speța de față, persoana cu privire la care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei poate fi trecută în rezervă sau direct în retragere ori poate fi menținută în activitate, pe baza propunerilor înaintate ierarhic, potrivit competențelor stabilite prin ordin al ministrului structurii respectiv (ministrul apărării naționale).

41. Modalitatea în care a fost configurat textul criticat indică faptul că acesta nu urmează concepția generală a instituției amânării aplicării pedepsei și, prin urmare, conduce la discriminări între, pe de o parte, destinatarii normei generale prevăzute la art. 90 din Codul penal și, pe de altă parte, între destinatarii normelor speciale care au fost modificate prin Legea nr. 255/2013, fără să existe o motivare obiectivă și rezonabilă, întrucât, într-adevăr, sancțiunile aplicate, astfel cum s-a arătat în precedent, au drept scop, printre altele, protejarea prestigiului instituției din care fac parte cadrele militare, aspect care se regăsește însă și în normele ce reglementează statutul altor categorii socioprofesionale și chiar în Codul administrativ.

42. Având în vedere cele expuse, Curtea învederează faptul că normele legale care privesc dreptul substanțial penal, dreptul procesul penal, precum și cele care reglementează statutele unor categorii socioprofesionale în care sunt reflectate normele penale trebuie să fie clare, precise și previzibile, ceea ce presupune, printre altele, și obligația legiuitorului de a reglementa un cadru normativ coerent în care normele edictate să se completeze și să se dezvolte reciproc într-un mod armonios, fără a crea antinomii între actul normativ care se constituie în sediul general al materiei și cele care reglementează aspecte particulare sau speciale ale acesteia sau fără să instituie paralelisme legislative și fără să creeze discriminări. Prin urmare, aceste din urmă acte normative trebuie să se coroboreze cu Codul penal și să se integreze în mod organic în concepția de ansamblu a acestuia, să detalieze și să transpună cât mai fidel conceptul de bază în actele normative speciale.

43. Or, așa cum reiese din cele prezentate mai sus, precum și din expunerea de motive, și chiar din titlul acestei legi, scopul adoptării Legii nr. 255/2013 a fost armonizarea conceptuală a prevederilor Codului de procedură penală cu prevederile noului Cod penal, modificarea unor texte din legislația specială, în vederea corelării cu dispozițiile noului Cod de procedură penală, armonizarea soluțiilor legislative și a terminologiei din legile speciale cu prevederile noului Cod de procedură penală, respectiv pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și modificarea și completarea unor

acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, însă, din examinarea soluțiilor legislative în discuție, Curtea constată că nu este păstrată concepția de principiu cu privire la instituția amânării aplicării pedepsei.

44. Din evaluarea cadrului legislativ, atât a celui în materie penală, cât și a celui prin care au fost completate anumite acte normative care cuprind dispoziții procesual penale și prin care este modificat și completat statutul unor categorii socioprofesionale, Curtea constată că statul, prin autoritățile sale cu competențe legislative, deși a procedat la o reformă în acest sens (noul Cod penal, Legea nr. 135/2010 și Legea nr. 255/2013), nu a stabilit și un sistem de referință unitar în privința efectelor pe care le produce instituția amânării aplicării pedepsei prevăzută de Codul penal, raportat la art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995 (și la celelalte acte normative pe care Legea nr. 255/2013 le modifică), întrucât modalitatea în care a fost configurat textul criticat indică faptul că acesta nu urmează concepția generală a instituției amânării aplicării pedepsei și, prin urmare, conduce la discriminări.

45. Curtea constată că legiuitorul și-a respectat numai din punct de vedere formal competența constituțională de a legifera și de a da eficiență prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție prin prisma normelor de tehnică legislativă în virtutea cărora soluțiile pe care le cuprinde un act normativ trebuie să țină seama de cerințele corelării și armonizării legislației naționale, fără să stabilească însă o necesară corelare și o legiferare nediscriminatorie în ceea ce privește efectele instituției amânării aplicării pedepsei prevăzute de cadrul general în materie, reprezentat de Codul penal, și cele prevăzute de legislația specială, stabilind un tratament diferit pentru situații analoge și comparabile fără să existe o justificare obiectivă și rezonabilă.

46. Față de aceste împrejurări, Curtea constată că sintagma „sau cu privire la care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei”, cuprinsă în dispozițiile art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, este contrară art. 1 alin. (5) și art. 16 alin. (1) din Constituție.

47. În contextul analizei excepției de neconstituționalitate, Curtea observă că prin Decizia nr. 71 din 29 ianuarie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 352 din

7 mai 2019, paragraful 23, a reținut că atât personalul militar al Jandarmeriei Române, cât și cadrele militare sunt subiecte ale unui raport de serviciu, iar în exercitarea atribuțiilor ce le revin potrivit legii și prevederilor regulamentelor militare, ofițerii, maiștrii militari și subofițerii sunt învestiți cu exercițiul autorității publice, bucurându-se de protecție, potrivit legii penale. Acest raport de serviciu ia naștere, se execută și încetează în condiții speciale. Așadar, elementele esențiale în ceea ce privește nașterea, executarea și încetarea raporturilor de serviciu se referă în mod intrinsec la statutul cadrelor militare, statut care trebuie reglementat prin lege organică, potrivit art. 118 alin. (2) din Constituție.

48. De asemenea, Curtea a stabilit, de principiu, că instituirea prin lege a unor condiții pentru ocuparea unor funcții sau exercitarea unor profesii nu reprezintă o încălcare a principiului constituțional al dreptului la muncă și la alegerea profesiei (Decizia nr. 545 din 7 decembrie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 85 din 25 ianuarie 2005, sau Decizia nr. 41 din 24 ianuarie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 180 din 24 februarie 2006).

49. Însă, raportat la cauza de față, având în vedere că ansamblul legislativ ce cuprinde sintagma „sau cu privire la care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei” nu conține criterii clare de trecere în rezervă sau direct în retragere ori de menținere în activitate, respectiv de suspendare/încetare a raporturilor de serviciu în ceea ce privește cadrele militare în activitate din Ministerul Apărării Naționale cu privire la care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei, ca o consecință a încălcării principiului legalității și a principiului egalității în drepturi, Curtea reține și afectarea prevederilor constituționale ale art. 41 alin. (1) privind dreptul la muncă. Astfel, în speță, pot fi puse în discuție aspecte legate de elementele esențiale ale încheierii, executării, modificării, suspendării și încetării raportului de serviciu prin prisma dreptului la muncă, având în vedere faptul că dispozițiile legale lasă, astfel cum s-a arătat în precedent, în mod arbitrar, trecerea în rezervă sau direct în retragere ori menținerea în activitate a cadrelor militare, prin ordin al ministrului apărării naționale, exclusiv pe baza propunerilor comandanților/șefilor care au stabilite competențe în acest sens.

50. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Claudiu Eduard Dragomir în Dosarul nr. 1.054/45/2017 al Curții de Apel Iași — Secția contencios administrativ și fiscal și constată că sintagma „sau cu privire la care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei”, cuprinsă în dispozițiile art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, este neconstituțională.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Curții de Apel Iași — Secția contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 16 decembrie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent,
Ionița Cochintu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 127

din 2 martie 2021

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 70 alin. (1), (2) și (4)
din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Mihaela Ionescu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Dana-Cristina Bunea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 70 alin. (1) și (4) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Elena-Gabriela Udrea în Dosarul nr. 6.106/2/2018 (număr în format vechi 2.357/2018) al Curții de Apel București — Secția I penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.830D/2018.

2. La apelul nominal se prezintă apărătorul autoarei excepției de neconstituționalitate, domnul avocat Veronel Rădulescu, având împuternicire avocațială depusă la dosar.

3. Președintele dispune să se facă apelul și în dosarele Curții nr. 617D/2019 și, respectiv, nr. 2.868D/2019, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 70 alin. (1), (2) și (4) din Codul de procedură penală, ridicată de Gabriel Enache în Dosarul nr. 30.237/299/2018 al Judecătoriei Sectorului 1 București — Secția penală, respectiv excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 70 alin. (1) și (4) din Codul de procedură penală, ridicată de Elena-Gabriela Udrea în Dosarul nr. 3.650/2/2019/a1 al Curții de Apel București — Secția I penală.

4. La apelul nominal, în Dosarul Curții nr. 617D/2019, se prezintă, pentru autorul excepției, domnul avocat Mădălin Zeca, iar, pentru partea Ionuț-Giovani Florea, domnul avocat Ciprian Șoldea, având împuterniciri avocațiale depuse la dosar. Lipsește partea Alfred Florea, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită. În Dosarul Curții nr. 2.868D/2019, se prezintă apărătorul autoarei excepției, domnul avocat Veronel Rădulescu, având împuternicire avocațială depusă la dosar. Lipsește partea Dan Cătălin Andronic, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor, iar reprezentantul Ministerului Public și apărătorii prezenți arată că sunt de acord cu conexarea. Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 617D/2019 și nr. 2.868D/2019 la Dosarul nr. 1.830D/2018, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul apărătorului autoarei excepției din dosarele Curții nr. 1.830D/2018 și nr. 617D/2019, care, în prealabil, face referire la o serie de erori ce se regăsesc în „Fișa privind jurisprudența Curții Constituționale”, aflată la dosar. Solicită admiterea

excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 70 alin. (1) și (4) din Codul de procedură penală, reiterând motivele de neconstituționalitate formulate în notele scrise aflate la dosar. Subliniază că, în practică, un procent foarte mic din cererile de recuzare formulate în faza de urmărire penală sunt admise de procurorul ierarhic superior, având în vedere controlul ierarhic din cadrul Ministerului Public, în dezacord cu dreptul de acces liber la justiție. Invocă, în acest sens, art. 6 paragraful (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, art. 47 paragraful (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, Declarația Universală a Drepturilor Omului, Recomandarea nr. 94(12) a Comitetului de Miniștri către statele membre privind independența, eficiența și rolul judecătorilor și Principiile de la Bangalore privind conduita judiciară. Face, de asemenea, referire la situația de fapt din dosarele instanțelor de drept comun în care au fost invocate excepțiile de neconstituționalitate pentru a sublinia temeinicia acestora.

7. Având cuvântul, apărătorul autorului excepției din Dosarul Curții nr. 617D/2019 solicită admiterea excepției de neconstituționalitate. Invocă Decizia Curții nr. 625 din 26 octombrie 2016 pentru a justifica „legătura cu cauza” a excepției de neconstituționalitate invocate. Pe fond, având în vedere dispozițiile alin. (1) al art. 70 din Codul de procedură penală, care fac referire la „*tot cursul procesului penal*” — urmărirea penală fiind una dintre fazele procesului penal, apreciază că soluția și considerentele deciziei anterior citate sunt aplicabile *mutatis mutandis*, în special paragrafele 22, 23 și 27. Subliniază că actul de justiție aparține doar judecătorului, singurul care se încadrează în noțiunea de „instanță”, și, totodată, arată că soluția și considerentele Deciziei Curții nr. 670 din 30 octombrie 2018 nu sunt aplicabile cât privește prezenta excepție de neconstituționalitate.

8. Președintele acordă cuvântul apărătorului părții Ionuț-Giovani Florea, care — având în vedere atât soluția și considerentele Deciziei Curții nr. 625 din 26 octombrie 2016, cât și existența controlului ierarhic dintre procurorul de caz și procurorul ierarhic superior — apreciază că excepția de neconstituționalitate invocată trebuie admisă, astfel încât cererea de recuzare a procurorului, formulată în urmărirea penală, să fie soluționată de instanța de judecată, în acord cu dreptul fundamental la apărare și egalitatea în drepturi a cetățenilor.

9. Reprezentantul Ministerului Public, având cuvântul, solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. În acest sens, reține că, din considerentele Deciziei nr. 625 din 26 octombrie 2016, se desprinde faptul că sunt constituționale dispozițiile art. 70 din Codul de procedură penală, sub aspectul competenței procurorului ierarhic superior de a soluționa cererea de abținere sau recuzare atunci când este formulată în cursul urmăririi penale. Consideră că normele procesual penale nu încalcă accesul liber la justiție și rolul procurorului de participant la înlăturarea actului de justiție, deoarece este vorba despre un incident procedural, care intervine în cursul urmăririi penale, în fața procurorului, iar nu în

fața instanței de judecată și prin care nu se soluționează fondul cauzei. Subliniază că, prin soluționarea cererii de recuzare procurorul ierarhic superior nu administrează justiția, în sensul că nu analizează acuzația penală.

10. Având cuvântul în replică, domnul avocat Veronel Rădulescu precizează că motivele de neconstituționalitate privesc și lipsa unei dispoziții care să prevadă posibilitatea de a ataca soluția dispusă de procurorul ierarhic superior cu privire la cererea de recuzare.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

11. Prin Încheierea F/CP din 5 octombrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 6.106/2/2018 (număr în format vechi 2.357/2018), **Curtea de Apel București — Secția I penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 70 alin. (1) și (4) din Codul de procedură penală**. Excepția a fost ridicată de Elena-Gabriela Udrea în soluționarea contestației formulate împotriva Ordonanței din data de 1 august 2018, prin care a fost respinsă cererea de recuzare formulată împotriva procurorului de caz în Dosarul nr. 411/P/2018 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — Direcția Națională Anticorupție.

12. Prin Încheierea din 13 februarie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 30.237/299/2018, **Judecătoria Sectorului 1 București — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 70 alin. (1), (2) și (4) din Codul de procedură penală**. Excepția a fost ridicată de Gabriel Enache în soluționarea plângerii formulate împotriva Ordonanței nr. 626/II-2/2018 din data de 6 septembrie 2018 a prim-procurorului adjunct al Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București prin care s-a respins cererea de recuzare a procurorului care supraveghează urmărirea penală în Dosarul de urmărire penală nr. 13.016/P/2013 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București.

13. Prin Încheierea din 7 octombrie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 3.650/2/2019/a1, **Curtea de Apel București — Secția I penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 70 alin. (1) și (4) din Codul de procedură penală**. Excepția a fost ridicată de Elena-Gabriela Udrea în procedura de cameră preliminară. Printre cererile și excepțiile invocate de autoare în procedura de cameră preliminară se regăsesc și solicitări referitoare la constatarea nelegalității urmăririi penale efectuate de un procuror a cărui incompatibilitate nu a fost reținută de către procurorul ierarhic superior care a soluționat cererea de recuzare.

14. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autoarea acesteia din dosarele Curții nr. 1.830D/2018 și nr. 2.868D/2019 susține, în esență, că, prin textele de lege criticate, legiuitorul a acordat procurorului ierarhic superior competență exclusivă de soluționare a unui incident procedural, cu depășirea competențelor stabilite de normele procesuale penale referitoare la funcțiile judiciare. Invocă Decizia Curții Constituționale nr. 23 din 20 ianuarie 2016, în care s-a recunoscut atributul de a înfăptui justiția exclusiv Înaltei Curți de Casație și Justiție și instanțelor judecătorești, Ministerul Public fiind doar un participant la realizarea justiției. Totodată, reamintește că aceleași aspecte sunt stabilite prin dispozițiile art. 126 alin. (1) din Constituție. În aceste condiții, susține că, prin dispozițiile art. 70 alin. (1) și (4) din Codul de procedură penală s-a extins competența materială a organului de urmărire penală, acordându-se acestuia dreptul ca, prin soluționarea

cererii de recuzare, să participe la înfăptuirea justiției. Totodată, invocă Decizia Curții nr. 625 din 26 octombrie 2016, prin care s-a admis excepția de neconstituționalitate și s-a constatat că soluția legislativă cuprinsă în dispozițiile art. 70 din Codul de procedură penală, care stabilește că asupra cererii de recuzare a procurorului formulată în faza de judecată, în faza camerei preliminare sau în fața judecătorului de drepturi și libertăți se pronunță procurorul ierarhic superior este neconstituțională.

15. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorul acesteia din Dosarul Curții nr. 617D/2019 reține că instanța de control constituțional a statuat cu privire la neconstituționalitatea prevederilor art. 70 din Codul de procedură penală, prin Decizia nr. 625 din 26 octombrie 2016. Pentru aceste motive, arată că invocă excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 70 alin. (1), (2) și (4) din Codul de procedură penală cu privire la etapa urmăririi penale. Susține, în esență, că prevederile criticate afectează independența judecătorului de a soluționa orice incident procedural invocat în fața sa, fie că este judecător de drepturi și libertăți, judecător de cameră preliminară sau complet de judecată, judecătorul fiind singurul în măsură să aprecieze asupra incidentelor procesuale invocate în fața sa. Reține că recuzarea organelor judiciare reprezintă un drept al părților și al subiecților procesuali principali, prin care aceștia se pot asigura că activitatea judiciară se realizează într-un cadru imparțial. Or, dispozițiile art. 70 din Codul de procedură penală reglementează, fără a distinge, procedura soluționării cererii de recuzare a procurorului atât în cursul urmăririi penale, cât și în cursul judecății. Susține că soluționarea cererii de recuzare a procurorului este dată de legiuitor în competența procurorului ierarhic superior, adică unui organ care nu face parte din puterea judecătorească și căruia nu îi este conferit atributul înfăptuirii justiției, ci doar al participării la realizarea acesteia. Susține, în esență, că, prin eliminarea judecătorului din procesul recuzării unui procuror, sunt încălcate dispozițiile constituționale și din tratatele internaționale invocate.

16. În dosarele Curții nr. 1.830D/2018 și nr. 2.868D/2019, **Curtea de Apel București — Secția I penală** nu formulează opinia sa cu privire la excepția de neconstituționalitate invocată.

17. **Judecătoria Sectorului 1 București — Secția penală**, formulând opinia sa în Dosarul Curții nr. 617D/2019, consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens, invocă considerentele Deciziei Curții nr. 670 din 30 octombrie 2018, paragrafele 18—24, în care s-a reținut, printre altele, că procedura asupra cercetării și judecării cererii de recuzare este o procedură incidentală, al cărei obiect este cu totul distinct de obiectul propriu al procesului penal la care se referă, această procedură nu are caracter jurisdicțional penal în sens material, ci caracter administrativ-judiciar, iar lipsa reglementării privind exercitarea unei căi de atac împotriva unor atari încheieri se justifică prin nevoia de a se evita tergiversarea inutilă a soluționării fondului cauzei. Totodată, reține că, potrivit deciziei precitate, motivele menționate anterior sunt aplicabile *mutatis mutandis* și în ceea ce privește ordonanța prin care procurorul care supraveghează urmărirea penală soluționează abținerea sau cererea de recuzare a persoanei care efectuează urmărirea penală. Așadar, aceleași rațiuni referitoare la evitarea tergiversării inutile a urmăririi penale, precum și faptul că procedura soluționării cererii de recuzare este o procedură incidentală, al cărei obiect este cu totul distinct de obiectul propriu al procesului penal la care se referă, neavând caracter jurisdicțional penal în sens material, ci caracter administrativ-judiciar, justifică caracterul definitiv al ordonanței prin care procurorul care supraveghează urmărirea penală soluționează abținerea sau cererea de recuzare a persoanei care efectuează

urmărirea penală. De asemenea, potrivit aceleiași decizii, și în ipoteza în care cererea de recuzare a persoanei care efectuează urmărirea penală este respinsă de procuror, judecătorul de cameră preliminară, analizând legalitatea actelor de urmărire penală, va putea constata că o parte sau toate actele existente la dosar au fost efectuate de către o persoană incompatibilă.

18. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate invocate.

19. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, susținerile apărătorilor prezenți în fața Curții, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

20. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

21. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 70 alin. (1), (2) și (4) din Codul de procedură penală, care au următorul conținut: „(1) *În tot cursul procesului penal, asupra abținerii sau recuzării procurorului se pronunță procurorul ierarhic superior.*

(2) *Declarația de abținere sau cererea de recuzare se adresează, sub sancțiunea inadmisibilității, procurorului ierarhic superior. Inadmisibilitatea se constată de procurorul, judecătorul sau de completul în fața căruia s-a formulat cererea de recuzare.* [...]

(4) *Procurorul ierarhic superior se pronunță prin ordonanță care nu este supusă niciunei căi de atac.*”

22. Autoarea excepției de neconstituționalitate din dosarele Curții nr. 1.830D/2018 și nr. 2.868D/2019 susține că textele criticate contravin prevederilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (5), potrivit cărora în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie, art. 20 referitoare la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21 privind accesul liber la justiție, art. 124 privind înfăptuirea justiției, art. 126 referitor la instanțele judecătorești și art. 131 relativ la rolul Ministerului Public. De asemenea, invocă prevederile art. 6 paragraful (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și art. 47 paragraful (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

23. Autorul excepției de neconstituționalitate din Dosarul Curții nr. 617D/2019 susține că textele criticate contravin prevederilor constituționale cuprinse în art. 15 — *Universalitatea*, art. 16 referitor la egalitatea în drepturi, art. 20 relativ la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21 privind accesul liber la justiție, art. 124 privind înfăptuirea justiției, art. 126 referitor la instanțele judecătorești, art. 129 privind căile de atac, art. 131 relativ la rolul Ministerului Public și art. 132 referitor la statutul procurorilor. De asemenea, invocă dispozițiile art. 2 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

24. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, prin Decizia nr. 625 din 26 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 107 din 7 februarie 2017, a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că soluția legislativă cuprinsă în dispozițiile art. 70 din Codul de

procedură penală, care stabilește că asupra cererii de recuzare a procurorului formulată în faza de judecată, în faza camerei preliminare sau în fața judecătorului de drepturi și libertăți se pronunță procurorul ierarhic superior este neconstituțională.

25. În considerentele deciziei sale, în ceea ce privește recuzarea procurorului, Curtea a reținut că noile dispoziții procesuale penale nu disting între procedura soluționării cererii de recuzare a procurorului în funcție de momentul formulării acesteia. Astfel, Curtea a constatat că dispozițiile art. 70 din Codul de procedură penală reglementează, fără a distinge, procedura soluționării cererii de recuzare a procurorului atât în cursul urmăririi penale, cât și în cursul judecății. Potrivit dispozițiilor de lege precitate, în tot cursul procesului penal, asupra recuzării procurorului se pronunță procurorul ierarhic superior, cererea de recuzare adresându-se acestuia, sub sancțiunea inadmisibilității. Procurorul ierarhic superior soluționează cererea în 48 de ore, pronunțând o ordonanță care nu este supusă niciunei căi de atac.

26. Așa încât, Curtea a constatat că este înlăturată, *de iure*, competența instanței judecătorești de a se pronunța asupra acestui incident procedural, fiind de competență exclusivă a procurorului ierarhic superior soluționarea cererii de recuzare a procurorului de ședință. Curtea a constatat că soluționarea cererii de recuzare a procurorului în cursul judecății este dată de legiuitor în competența procurorului ierarhic superior, adică unui organ care nu face parte din puterea judecătorească și căruia nu îi este conferit atributul înfăptuirii justiției, ci doar al participării la realizarea acesteia. În aceste condiții, Curtea a constatat că, prin stabilirea competenței de soluționare a cererii de recuzare formulate în cursul judecății în sarcina procurorului ierarhic superior, legiuitorul reglementează un cadru al înfăptuirii justiției ce excedează celui configurat prin dispozițiile Legii fundamentale, ceea ce contravine prevederilor constituționale ale art. 126 alin. (1).

27. Mai mult, Curtea a observat că, potrivit dispozițiilor art. 70 alin. (6) din Codul de procedură penală, „*în caz de admitere a abținerii sau a recuzării, se va stabili în ce măsură actele îndeplinite ori măsurile dispuse se mențin*”. Având în vedere că această dispoziție se regăsește în cuprinsul art. 70 care prevede competența exclusivă a procurorului ierarhic superior de a soluționa cererea de recuzare a procurorului de ședință, rezultă că tot acesta are competența exclusivă de a analiza și a stabili în ce măsură actele îndeplinite ori măsurile dispuse până în acel moment se mențin. Într-o atare împrejurare, Curtea a apreciat că există posibilitatea ca procurorul ierarhic superior să se pronunțe cu privire la valabilitatea și menținerea actelor îndeplinite ori măsurilor dispuse de către judecător sau în fața acestuia până la data admiterii cererii de recuzare. Astfel, Curtea a constatat că aplicarea *in concreto* a textului de lege criticat poate duce la situații în care procurorul ierarhic superior investit cu soluționarea cererii de recuzare să exercite atribuții care țin de competența exclusivă a unei instanțe de judecată, respectiv să cenzureze activitatea judecătorului care s-a pronunțat deja. Având în vedere aceste aspecte, Curtea a constatat că dispozițiile de lege criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 126 alin. (1) din Constituție.

28. În continuare, Curtea a observat că, potrivit dispozițiilor art. 3 alin. (1) din Codul de procedură penală, în procesul penal se exercită următoarele funcții judiciare: funcția de urmărire penală; funcția de dispoziție asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei în faza de urmărire penală; funcția de verificare a legalității trimiterii ori netrimiterii în judecată; funcția de judecată. Astfel, pe lângă faza de urmărire penală și faza judecății pe fond, legiuitorul a reglementat două faze judiciare noi supuse jurisdicției judecătorului de drepturi și libertăți și celui de cameră preliminară. În ceea ce privește cele două noi etape procesuale penale, Curtea a reținut că acestea

se desfășoară în fața unuia/mai multor judecători, care, potrivit art. 53 și 54 din Codul de procedură penală, funcționează în cadrul unei instanțe judecătorești, iar nu independent de existența acesteia, procedura desfășurată în fața acestora fiind în egală măsură supusă garanțiilor ce rezultă din prevederile constituționale ale art. 126 alin. (1). Pentru aceste motive, Curtea a apreciat că procurorul ierarhic superior nu poate, fără a încălca dispozițiile constituționale, să soluționeze nici cererea de recuzare a procurorului formulată în fața camerei preliminare sau în fața judecătorului de drepturi și libertăți, această atribuție revenindu-i judecătorului.

29. Considerentele și soluția Deciziei nr. 625 din 26 octombrie 2016 își păstrează valabilitatea cât privește procedura de soluționare a cererii de recuzare a procurorului de ședință, formulată în faza de judecată, în faza camerei preliminare sau în fața judecătorului de drepturi și libertăți.

30. Curtea reține că autorii din prezentele cauze invocă considerentele Deciziei nr. 625 din 26 octombrie 2016, precitate, pentru a susține că prevederile art. 70 alin. (1), (2) și (4) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale și în ceea ce privește procedura de soluționare a cererii de recuzare a procurorului care efectuează sau supraveghează urmărirea penală, formulată în această fază procesuală.

31. Referitor la faza urmăririi penale, reglementată prin art. 285—341 din Codul de procedură penală, Curtea reține că aceasta este cea dintâi fază a procesului penal, este premergătoare judecății, se desfășoară conform unei proceduri nepublice și are ca obiect, conform art. 285 alin. (1) din Codul de procedură penală, strângerea probelor necesare cu privire la existența infracțiunilor, la identificarea persoanelor care au săvârșit o infracțiune și la stabilirea răspunderii penale a acestora, pentru a se constata dacă este sau nu cazul să se dispună trimiterea în judecată. Conform art. 55 alin. (3) din Codul de procedură penală, atribuțiile procurorului în cursul procesului penal vizează supravegherea sau efectuarea urmăririi penale; sesizarea judecătorului de drepturi și libertăți și a instanței de judecată; exercitarea acțiunii penale; exercitarea acțiunii civile, în cazurile prevăzute de lege; încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției, în condițiile legii; formularea și exercitarea contestațiilor și căilor de atac prevăzute de lege împotriva hotărârilor judecătorești; îndeplinirea oricăror alte atribuții prevăzute de lege. Totodată, competența procurorului în cadrul procesului penal este reglementată la art. 56 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, conform căruia aceasta constă în conducerea și controlul nemijlocit al activității de urmărire penală a poliției judiciare și a organelor de cercetare penală speciale, prevăzute de lege, și în supravegherea ca actele de urmărire penală să fie efectuate cu respectarea dispozițiilor legale, precum și în efectuarea oricărui act de urmărire penală în cauzele pe care le conduce și le supraveghează.

32. În ceea ce privește rolul procurorului în cadrul procesului penal, Curtea reține că, potrivit prevederilor art. 131 din Constituție, în activitatea judiciară, Ministerul Public reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor, exercitându-și atribuțiile prin procurori constituiți în parchete. Astfel, în temeiul dispozițiilor art. 62 alin. (2) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară (republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 827 din 13 septembrie 2005), procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiilor legalității, imparțialității și controlului ierarhic. Dintre aceste trei principii pe care se întemeiază activitatea procurorilor, principiul imparțialității — aplicabil și judecătorilor, prin natura activității de jurisdicție exercitate de către aceștia — decurge, pe de o parte, din apartenența procurorilor la autoritatea judecătorească, iar, pe de altă parte, din rolul Ministerului Public, care este stabilit

prin prevederile art. 131 alin. (1) din Constituție, acela de a reprezenta, în activitatea judiciară, interesele generale ale societății și de a apăra ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor. Principiul legalității semnifică faptul că procurorii au obligația de a-și îndeplini atribuțiile în conformitate cu dispozițiile legale. Ca o garanție a respectării de către procurori a acestor principii în activitatea lor, Constituția a consacrat și principiul unității de acțiune a procurorilor — în cadrul Ministerului Public — sub forma controlului ierarhic (Decizia nr. 90 din 27 ianuarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 148 din 1 martie 2011).

33. În aceste condiții, Curtea constată că, soluționând prin ordonanță cererea de recuzare a procurorului care efectuează sau supraveghează urmărirea penală, formulată în această fază procesuală, procurorul ierarhic superior nu exercită atribuții ce țin de competența exclusivă a instanței de judecată, respectiv nu cenzurează activitatea judecătorului, astfel cum susțin autorii. Soluționarea de către procurorul ierarhic superior a cererii de recuzare a procurorului care efectuează sau supraveghează urmărirea penală, formulată în această fază procesuală, constituie o formă concretă prin care Ministerul Public își îndeplinește rolul de reprezentant al interesului social, general și public. Acest incident procedural, ce apare în faza urmăririi penale — recuzarea, privește activitatea judiciară a procurorului ca subiect procesual oficial, iar soluționarea sa de către procurorul ierarhic superior corespunde mecanismului de realizare a controlului ierarhic intern din cadrul Ministerului Public.

34. Cât privește susținerile potrivit cărora normele procesual penale criticate exclud de la controlul instanței de judecată soluția dată de procurorul ierarhic superior unei cereri de recuzare formulate în faza de urmărire penală, Curtea constată că procedura soluționării cererii de recuzare este o procedură incidentală, al cărei obiect este cu totul distinct de obiectul propriu al procesului penal la care se referă, neavând caracter jurisdicțional penal în sens material, ci caracter administrativ-judiciar (în același sens, Decizia nr. 500 din 30 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 743 din 23 septembrie 2016, paragraful 24). Faptul că cercetarea și soluționarea cererii de recuzare a procurorului care efectuează sau supraveghează urmărirea penală, formulată în această fază procesuală, este o procedură incidentală, distinctă de obiectul procesului penal la care se referă, nu are caracter jurisdicțional penal în sens material, ci caracter administrativ-judiciar, cât și nevoia de a se evita tergiversarea inutilă a urmăririi penale justifică caracterul definitiv al ordonanței procurorului ierarhic superior.

35. De altfel, Curtea constată că, și în ipoteza în care cererea de recuzare a procurorului care efectuează sau supraveghează urmărirea penală, formulată în această fază procesuală, este respinsă de procurorul ierarhic superior, judecătorul de cameră preliminară, analizând legalitatea actelor de urmărire penală, va putea constata că o parte sau toate actele existente la dosar au fost efectuate de către o persoană incompatibilă.

36. În ceea ce privește dreptul de acces la justiție, Curtea constată că acest drept nu presupune și accesul la toate mijloacele procedurale prin care se înfăptuiește justiția, iar, în acord cu jurisprudența sa, Curtea reține că, potrivit Legii fundamentale, legiuitorul este unica autoritate competentă de a reglementa căile de atac și condițiile exercitării acestora. Așa încât Curtea constată că susținerea potrivit căreia dispozițiile art. 70 alin. (4) din Codul de procedură penală încălcă prevederile art. 21 din Constituție, deoarece nu prevăd o cale de atac cu privire la ordonanța prin care se soluționează cererea de recuzare a procurorului care efectuează sau supraveghează urmărirea penală, formulată în această fază procesuală, este neîntemeiată.

37. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Elena-Gabriela Udrea în Dosarul nr. 6.106/2018 (număr în format vechi 2.357/2018) al Curții de Apel București — Secția I penală, de Gabriel Enache în Dosarul nr. 30.237/299/2018 al Judecătorei Sectorului 1 București — Secția penală, respectiv de Elena-Gabriela Udrea în Dosarul nr. 3.650/2/2019/a1 al Curții de Apel București — Secția I penală și constată că dispozițiile art. 70 alin. (1), (2) și (4) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția I penală și Judecătorei Sectorului 1 București — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 2 martie 2021.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**Magistrat-asistent,
Mihaela Ionescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Începând cu data de 15.05.2021 adresa Biroului pentru relații cu publicul este:
Str. Parcului nr. 65, intrarea A, sectorul 1, București; 012329.
Tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72,
e-mail: pierderiacte@ramo.ro, concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro

